

BỘ-VAN-Y
QUAN-LÝ
Giá bán nhứt trình
AN-HA
Trọng năm.....5\$00
Sáu tháng.....3 00
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọng năm.....6\$00
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọng năm.....10\$00
Sáu tháng.....6 00

AN-HA-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Canton
Directeur Politique: TRẦN-BÁC-NGHIA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gở
hải đăng báo xin để thơ
cho M.ĐB-van-Y quản-ly

Lúc mua báo xin các
ngài chiến cổ, gởi số tiền
luôn, bốn-quần lấy làm
thăm cảm.

LẬP HỘI MUA BÁN LÚA

cột để bảo chữa quyền lợi cho nhà nông và dân chủ xứ mình bấy
lâu bị thất vọng tay ngoại khách

Chàng bao lâu đây, tại Châu
thành Cánh-thơ sẽ có lập thành một
hội lớn mua bán lúa. Hội này để
hiệu là "Thuận-Thành" sẽ được
đổ-số, vì số bạc vốn định là
200.000\$. Người đứng ra soạn tạo
là M. Liều-quang-Khinh Thông-
phân trợ sự nơi văn-phòng quan
Trạng-sur Idylle ở Cánh-thơ. Còn các
hội-viên thầy đều là người danh giá
dại điển-chủ ở bốn tỉnh hoặc ở các
tỉnh lân-cận như là Vĩnh-long, Trà-
vinh, Sadéc, Rạchgiá, Sôctrăng,
Báclieu, v.v...v.v...

Tôi rất hân-hạnh mà được đọc
từ thi chí chung các điều-lệ của
hội—Thần đảo tương tất cái chủ-
nghĩa và những cách thức hành-
động của hội rồi, theo sở kiến của
tôi, thì hội này: nếu được lập
thành, thật là một hội đại hữu ích
cho các điển-chủ và các nông-gia
Annam ta lắm. Tôi nói đây là dùng
chàng lý mà nói, chứ chẳng phải
qua-bơ theo người soạn-tạo bao
giờ—Nên quý vị chưa đủ tỉnh,
xin quý vị đọc hết các điều-lệ của
hội thì quý vị mới rõ chắc là đều
lợi ích.

Xứ ta là một xứ giàu về lúa-gạo
tất nhiên cái quyền lợi to lớn phải
ở nơi lúa-gạo mà sanh ra. Nhưng
mà bấy lâu nay cái quyền lợi to
lớn này chỉ về tay khách ngoại ban
thâu thủ. Thật là đáng tiếc, trời để
lợi to cho quốc dân ta, mà quốc
dân ta không được toàn hưởng...
Ấy cũng bởi người mình thường
có tánh hay đọc thiện kỳ than, ít
chịu chung cùng hiệp với nhau
mà gìn giữ mỗi lợi xứ mình.—
Người bày lập hội Thuận-Thành
này, dụng cái ý kiến hay để làm
mục-dịch của hội, có giúp sức cho
các điển-chủ, các nông-gia của
người mình, để khỏi bị tay khách
ngoại ban đứng làm trung-gian,
như từ bao giờ đến bấy giờ, để
lương gạt quốc dân ta mà đoạt lợi.
O! quanh nam: mùa nước thì tay
lắm chơn búng, mùa khô thì nắng táp
nấm máy, cháy da phỏng trắng,
mồ-hôi đượm giọt, quốc dân ta
lầy lầm lao thân tiêu từ cực nhọc
nhiều bề mới làm ra được hạt lúa,
đi lại: cái lợi mình không hưởng
được trọn; để cho họ ngáy thàng
được ăn no ngủ kỹ, xuống ngựa
lên xe, chường đèn lúc: chỉ dùng
ba tai lưới, xao huyết ám mưu, gạt
lớp quốc dân ta mà hưởng 2 phần
lợi, còn quốc dân ta chỉ còn một
phần họa là may đó. (Xin cáo lỗi

đồng ban, hỏi giờ mắc xót lòng vì
quốc dân mình chịu cực khổ làm
ra lúa, mà để cho kẻ khác ở không
ít cực nhọc, được hưởng lợi
nhiều—nên nội đồng-dài đường
như sai để-mục—vậy tôi xin tiếp
nói về việc hữu ích của hội Thuận-
Thành sẽ làm cho các điển-chủ,
các nông-gia, khi được thành lập.)

Bây lâu nay: các nông-gia điển-
chủ xứ ta bán lúa cho khách-trù
thi chẳng bao giờ bán được y giá
mua của các nhà máy-xay ở Chợ-
lớn. Tỷ như: Các nhà máy-xay ở
Chợ-lớn định mua mỗi tạ lúa là
3\$30 thì bọn khách-trù đi mua lúa
phải mua sụt giá chừng 3\$10,
3\$20 cho được tẻ lời. Ấy vậy:
cái lợi trong mỗi tạ lúa 1, 2 cái
hoặc 5, 7 chiếm cho bọn khách đây
tức là cái lỗ của các điển-chủ nông-
gia ta đó.

Hội "Thuận-Thành" lập ra cột
để đỡ cứu cái lợi mà đồng ban ta
bị thất bấy lâu nơi tay khách-trù
buôn bán lúa. Trách-nhậm của hội
chỉ để làm mai-môi cho 2 đảng: kẻ
mua người bán. Mỗi ngày tại Hội-
quán ở Cánh-thơ thường có để giá
lúa y giá ở Chợ-lớn. Các nhà máy-
xay lúa ở Chợ-lớn định mua giá
nào, thì hội cùng mua theo giá đó,
hội cứ lãnh tiền huê-hồng trong
mỗi tạ lúa ở tay người mua là đủ.
Các điển-chủ muốn bán lúa của
mình theo giá Chợ-lớn, xin do nơi
hội, như chưa tỉnh chắc, thì gọi
điển-tín lên Chợ-lớn hỏi coi có quá
giá vậy chăng.—Hội lập đây thật
là có lòng bình vực quyền lợi về
lúa gạo cho xứ mình—ta chỉ xem
các hội-viên của hội toàn thị là
người điển-chủ giàu có lớn.—
Mấy vị này nếu họ không lập hội
này, thì huê lợi điển chủ của họ
cũng dư dả cho họ tư dụng thập
phần: bởi họ nóng lòng vì mỗi lợi
to trong xứ mình, mà đồng-bào
cực nhọc thì có, còn lợi thì để cho
kẻ khác hưởng, rất uổng, rất tiếc!
Mấy ông mới chung cùng với nhau
mà gây dựng cái hội này, ấy là
mấy ông vì cái lợi chung trong xứ
nên gần sức mà làm ra; chứ chẳng
phải mấy ông có ý riêng lo lợi gì
cho mấy ông đâu.—Vậy xin các
nông-gia điển-chủ đồng-ban mình
hãy đồng tâm vì một mối lợi chung
cho nhau mà tăng thành giúp hội
cho được bền vững miêng viêng.
Có lúa bán nơi tay của Hội thì
cũng như mình được bán ngay lúa
mình cho các nhà máy-xay ở
Chợ-lớn vậy, mà mình lại khỏi tốn
cộng, tốn số phí chờ lên tới đó—Ấy

Ngũ canh
Ac lạn non doái, cánh nhà-nhem
Sao thưa nhấp-nhòng bóng lim-dim
Giờ đưa vượn cảnh rung rinh lá
Trăng dọi thêm hoa lấp-lờ rēm
Mơ-mít bên nhà màu tỏa khói
Nhật-thưa sương nải tiếng gù chim
Ai ai gặp lúc vơi nơi việc
Trò chuyện vui vầy giết ngủ ēm.

II
Bốn phương phảng lạng cảnh trời
[thanh
Vân đã nghe hồi trống trở canh
Đường vắng người đi nhà khóa chặt
Lầu cao nguyệt chiếu, bóng xiêu chính
Gọi nhau ngoài ruộng, tuần sát ốc
Cầu phật trên chùa, tiêu tụng kinh
Bụi trúc lập-lề con lửa dóm
Phòng riêng có khách nào chung tình.

III
Trống lâu nghe đủ điểm ba dùi
Kià nọ đêm thanh đã nửa rồi
Hồn khách bàng-khuàng nơi lạ đất
Bóng nga thấp-thoảng về lưng trời
Giờ tay cây dớn mình nghiêng ngả
Sương dướm hoạt-trời miệng mỉm cười
Đền hạnh chấp-chờn trên án sách
Như kêu như gọi một mình ai.

IV
Non thân phảng phất khách còn mơ
Vàng đã nghe dùi trống điểm tư
Mặt nước trăng là lòng sóng dợn
Lưng trời mây ẩn bóng sao thưa
Giờ lai tỉnh giấc chìm xao-xắc
Sương phủ mờ đường vật ngẩn-ngơ
Một góc trời đông hazy sắc lạ
Tiếng gà dục đã bận lòng tơ.

có phải là tiện cho mình: đã được
lợi mà được nghĩa là mình giúp
cho hội vững vàng, mỗi lợi sẽ trang
chung cho nhau cộng hưởng, hơn
là để đi nghe (đây là làm nghe đa)
những lời chuột ngót (nó đem con
tép, như bắt con tôm, mà mình
không ngờ) thả dọng dây-dừa, rồi
cứ bán lúa mình cho kẻ ngoại
ban, thì mình phải bị thất lợi hoài
hoài, như thuở giờ đó, lại mình
còn mang chủ bắt nghĩa vô tâm
tăng trợ đồng bào là khác nữa. Sau
rồi chẳng khỏi bị tiếng cười-chê,
dèm-phá cho người mình là một
giống dân vô thân-ai, vô đoàn-thể
vậy.

Vì được thần đảo tận tường cái
mục-dịch của hội T.T. là một mục-
dịch để bình vực quyền-lợi chung
cho các nông gia điển chủ trong
xứ mình, nên tôi xin đề mấy lợi
vào báo, trực xin các điển-chủ, các
nông-gia hãy để ý: hễ lúa của mình
lắm ra thì mình cứ bán cho Hội
"Thuận-thành" là một hội đáng
cho người mình tỉnh dậy—đã
không thất lợi cho mình chút nào,
mà lại còn giúp được nhau trong
đường thương mại, cho kiên cố,
cho thành vượng. Thật là nhưt cớ
hưởng tiện, xin các ông hãy chủ ý
lấy. Mong mỗi thay!

PHẠM-KY-XUONG

Văn uyển

Hàn mai chột tình khách thối năm
Bồng chứt đã nghề trồng diêm năm
Đầu núi lờ-mờ vầng thỏ lờn
Ngọn cây lông-lãnh hạt sương dầm
Lao-xao hành khách trên đường
Túi-bụi nhà nông dưới ruộng chiêm
Lấp ló vầng ó trên mặt bể
Non sông rực-rỡ cảnh quang-âm.
NGUYỄN-HÙNG-TẮC

Cảm hoài
Có phòng trăng-trọc suốt đêm thâu
Càng nghĩ càng thêm ruột rối nhầu...
Xốt phận lưu...
Thương người có...
Rắp toan nhắm mắt khuây lòng nhủ
Còn phải vương tay gạt lệ sầu
Cái nỗi riêng này ai rõ được...?
Tri-âm chừng có biết cho nhau.
D. D. D.

Ông LE FOL

Viếng tỉnh Cánh-thơ

Có tin chiều ngày 15 Juillet cho
hay rằng: Quan Thông-Độc Le
Fol sẽ đến viếng Cánh-thơ ngày thứ
bảy 17 Juillet này. Qua ngày 4
Août 1926 ngài sẽ tháp tùng quan
Toàn-Quyền...
Cánh-thơ một lần nữa.

QUAN Thông-Độc Nam-kỳ

viếng tỉnh Rạchgiá

Ông Le Fol Thông-Độc Nam-kỳ
ngồi lâu chaloque vô đến Rạchgiá lúc
7 giờ sớm mai ngày 4 Juillet này.
Quan Chủ-tỉnh có trần thuật lễ nghinh
tiếp ngài rất trọng hậu tại Tòa-bố
Rạchgiá. Đến 9 giờ, quan Thông-Độc
đi viếng nhà công-sở ở-lại, đây là nơi
viện quan chức sắc Annam lễ tộ
chức sang tiếp rước ngài—
Quan Thông-Độc an vị, thì có ông Nguyễn-
chánh-Ngo Hội-đồng địa-hạt đứng ra
thay mặt cho dân chúng Annam xin
quan Thông-Độc mở lòng nhơn-hậu
cho những học trò (vị việc bỏ trường
lúc nọ mà bị đuổi) trở vào học lại—
Vi phần nhiều trong số học trò bị đuổi
đó, bởi họ tánh vốn lười nhọc lời xuối
dục, hoặc là bị ép uống mà làm theo—
Nay nếu nhà nước lấy oai mà trừng-
trị, đuổi hết thầy học trò đã bỏ trường
lúc đó mà đi, thì thật là tội nghiệp
thảm-thiết cho chúng nó lắm—
Chẳng những vậy mà thôi, lại còn sanh làm
đều phiền rầu cho những cha mẹ học
trò chẳng may đó. Lại thêm cả thầy
dân chúng Annam cũng lấy làm thương
xót cho đám học trò bị đuổi và thấy
đều đồng tâm xin nhà-nước mở lượng
hải hà mà ăn-xét tội lỗi kia cho chúng
nó trở vào trường học lại như trước.

Ông Le Fol bên đáp lời rằng: ngài
sẽ thi ân mà cho các học trò đó học
lại và hứa sẽ bãi việc bãi-thương học-
phí cho những cha mẹ học trò nghèo.
Ngài sẽ ra lệnh trừng trị đuổi học
những học trò có tánh biếng-nhiệt
không chịu học hành và hay sanh
doan làm chuyện quấy. Xuối-dục
chuyện bỏ trường đó.—
Cảnh trường
trị đó là hữu ích cho các cha mẹ học
trò kia, lại là một cách để ngăn ngừa

Tri-Trung-Hòa

Đại-Dược-Phòng Cánh-thơ

TAM SẮC BỒ HOÀN trị các chứng hư
nhược, đờn-ông, đờn-bà, con nít
đều dùng được cả, đờn-bà không có
con, uống lâu sẽ có con, v.v. mỗi
ve.....1\$ 50
CƠ MỤI ĐIỀU BÌNH BẠCH ĐAI HOÀN
trị chứng đờn-bà đàng kinh nguyệt
không đều, ... mỗi ve.....1\$ 00
BỒ PHẾ THÁNH ĐƯỢC THỦY TRỊ chứng
ho ... mỗi ve.....0\$ 40
HÓA ĐÀM CHỈ KHUẤT TĂNG TRỊ chứng ho
lao, ho gió, mỗi bao.....0,10
NGŨ LÂM BẠCH TRƯỚC HOÀN TRỊ chứng
xích-trước, bạch-trước, huyết trước,
lâm trước, mỗi ve.....0,40
O KÊ BẠCH PHỤNG HOÀN TRỊ chứng
hư thai, tiểu sảng, kinh nguyệt bất
đều.....1 hộp 2 hoàn.....0,60
1 hộp 4 hoàn.....1,20
DƯƠNG HUYẾT BỒ THẬN TRÁP TRỊ
chứng thân-thể suy nhược, bỏ đường
nguyên khí, mỗi ve.....0,60
TIÊU NHƯ TIÊU TRỆ LỘ TRỊ chứng cam
tích con nít an uống không tiêu mỗi
ve.....0,50
BÁC BƯU NHẬN ĐƯỢC TRỊ BỆNH CON
mất hai lăm, mỗi ve.....0,50
THANH TANG BỒ TẢ HOÀN THUỐC BỒ TẢ
...
LẠM CHIA THƯỜNG MỖI CHỈ.....0,10
TIÊU NHƯ CAM-TÍCH TĂNG THUỐC SÁNG
lái mỗi chỉ.....0,10
NHƯƠN SÂM HẢO SIÊU MỖI CHỈ.....0,30
HỒNG BẠCH LỢI CƯỜNG MỖI CHỈ.....0,20
TRÍ-TRUNG-HOÀ
Tiệm thuốc bắc, tại đường cầu tàu
lực-lĩnh số tại 32-CĂN-THỜ

việc tại phạm về sau. Ngài lại tiếp
rằng: Chánh-phủ cho học trò học lại
đây là chẳng phải bao chữa sự bất
công bất chính nào cả; ấy là chánh-
phủ dùng ân-huệ mà đối đãi với dân
chúng đó mà thôi.—
Cả thầy đều cảm
ơn và ghi lại những lời ân đức của
quan Thông-Độc Le Fol mới nói ra
đó. Cầu xin ngài vịnh trần Nam-kỳ
thi ân bố đức cho con nhà Annam
triêm ngưỡng.

Đoạn ngài nói qua việc công điền
công-thđ trong tỉnh, thì có quan Đốc-
phủ-Sứ Lê quang-Liêm dit Bấy. Hiện
đang làm Hội-trưởng Hội canh-nông
trương-tế ở tỉnh Rạchgiá, đứng lên
trước cảm ơn quan Thông-Độc có lòng
lo lắng cho nhơn dân dân chúng, sau
có bày tỏ cùng ngài những điều lợi
ích và những việc thi-thố giải đất
trong việc giấy tờ mua bán công điền
công-thđ.....
Quan Thông-Độc hứa sẽ
ra lệnh thi-thố các việc cần ích và sắp
đặt lại việc điền-thđ trong tỉnh cho có
trật tự đáng cấp.

Rồi hồi, vì phận sự của quan Đốc-
phủ đang làm chức hội-trưởng Hội
khuyến-học Rạchgiá, nên ông Lê-
quang-Liêm di Bấy cũng xin cảm tạ
Quan Thông-Độc có lòng nhân đức đã
hứa sẽ cho các học trò bị đuổi sẽ được
học lại như trước.

PHẠM-HOANG-TAM
(Rạchgiá) lại cáo

Bởi thế, trong cái khoản vắng, sâu dài

Bởi thế: trong cái khoản vắng, sầu dài
cánh khuya vừa mới tỏa trên kia mà
Tôi thấy than an ủi anh bạn những lời
giả mà anh bạn bây giờ ở nơi nào có
nhớ lại dạng chăng? Tôi vẫn thường
nói với bạn rằng: Người ở đời phải

biết trong văn vật trên thế này phải có Đấng Tạo-hóa mới dựng. Đấng ấy là Đấng Tạo-hóa (Dieu) thường kêu là Đức Chúa Trời như người bèn giáo gọi đó. Loài người như chúng ta đây cũng vậy, cũng phải nhờ Đấng Tạo-hóa ấy sanh dựng mới có ra và giữ giữ phò hộ ta suốt mỗi sanh cho đến buổi này. Bữa biết rằng như con mắt ta thấy đây là chính nơi cha mẹ sanh ta, song ta lấy trí mà suy thì cha mẹ là cái công khó nhọc trong sự sanh dựng và nuôi dưỡng mà thôi, chứ cái tài phép dựng nên bình tượng có trí có hồn là nhờ nên Đấng Tạo hóa đó. Vậy nhơn sao ta nhìn biết cha mẹ là công ơn sanh dựng nên ta, mà còn chính Đấng lấy phép lấy tài mà sanh dựng nên ta thì ta lại chẳng chịu nhìn đến? Anh bạn ơi! bây giờ xem thể anh bạn dễ nghĩ, nếu chẳng may tình anh bạn sợ chẳng đáng còn ở nơi đời này nữa, thì anh bạn phải nghĩ đến đời tạm này thì anh bạn phải đến tòa Đấng Tạo-hóa mà cầu xin phán đoán vậy. Thế thì bây giờ anh bạn phải toàn lo như thế này.

phương thế cho
nhìn biết Đấng Tạo-hóa đi, thì
anh bạn có chẳng may lĩnh hồn
ra khỏi xác đến trước mặt Đấng
bằng an cho, và chính
Chúa cứu thế khi ở đời này nói
: Nếu ai chẳng sanh lại bạn thứ
thì chẳng trông gì vào đời nước
tiên-dàng. Nghĩa là : nếu ai chẳng
n những đều cần kiếp trong đạo
đầy dạy dỗ chịu phép rửa tội là
báp-têm cho người ta tẩy sạch tội
lỗi và tội mình làm, hầu được
biết Đấng sanh dưỡng nên mình
chờ trông cậy cậy dựng vào nước
tiên-dàng là nơi cực lạc hi vọng đời
Chúa đã dành thưởng cho những
lành đã nhìn biết và lo thờ
vượng Chúa đó.

...anh ta... yêu nhau rồi! Tôi nói
 đây tôi khóc ròng, chắc là tôi
 hoảng hồn khóc lủy, khóc cho đến
 rưng nào quên bạn mới thôi, chờ
 bao lâu còn nhớ bạn thì bao lâu
 phải khóc hết vì là anh bạn chẳng
 nghe lời tôi phản giải; anh bạn
 thừa nào là tại cha mẹ không biết
 cho không, nào là vợ con cùng
 thương kẻ kia người nọ. Ôi thôi!
 lý tôi là của anh bạn từ chối chẳng
 n tình nghe theo thì tôi đã rõ rệt
 biết phương chi cần ích nữa
 giúp đỡ cho anh bạn. Phần xác
 biết phương trông cậy rồi, nên tôi
 lo lắng cái phần hồn cho anh
 mà bây giờ anh bạn chẳng chịu
 nghe theo thì tôi còn biết phải lo
 anh bạn đi quí nữa? Tôi bất ngã
 rừ chi, bước qua giường riếng
 rưng rưng nước mắt khóc thầm
 chẳng biết nói sao nữa. Bình anh
 càng khuya càng thêm dục dôi;
 cha chả! sự mệt cứ tăng tiến
 hoài, mắt tôi trông... sự rên
 đau đớn của bạn bao nhiêu thì
 lòng tôi càng đau đớn bấy nhiêu,
 mà biết phải làm sao nữa, phải

phủ thác cho trời đất, miệng
thi lăm dăm than-thi lời cầu
xin trời đoái thương phủ hộ
bạn.
ng đồng gần lộ rộng, yển sáng
hương đồng, chái th

của anh bạn sang qua nên tôi
từ giả mà về dạng sang có đi
đặc; khi bước ra khỏi đường-
gót là chân-bà

gày ra tới phải lo đi làm việc
bỏ ngày nên chẳng có mặt lại đó,
chỉ đến 3 giờ rưỡi mới giờ làm
lại lại đặt dáp xe máy, bươn bả
đến anh bạn. Song thường thì
tôi làm công từ đoạn, mắt nhìn
bên bên lối luôn đàng lạng lạng

Trong tích.
Tài trời ách nước: hết súp đất đến
ra chảy, hết lửa chảy đến nước lụt.
Đồ ách liêng liêng cho dân Nhứt.
Hầm thương thay! Có phải chăng?
Anh tài chi bấy cho Trời đất ghen...!

Cantho

Cuộc chơi lễ Chánh-chung tại Cầu-thơ năm nay, tuy các cuộc chơi cũng như mọi khi, nhưng mà thiên hạ tự xem chơi thật lạ dong, đảo hơn xưa năm trước nhiều lắm. Lại cũng may nhờ 2 bữa: 13 và 14 Juillet trời nắng, khô ráo, ai nấy khỏi bị ướt-át, bung lăm (như năm rồi bị trời mưa to) nên các cuộc chơi thấy đều được trọn vẹn.

Chiều 13 Juillet khởi cuộc chơi lễ: đi cộ-dền, mùa làn, bát bội Annam nơi chợ— ngày 14 Juillet lúc 7 giờ rưỡi sớm mai: có diễu binh mà-từ trước đại chiến-sĩ trận-vong, rồi chơi các cuộc và đua ghe. Chiều 5 giờ có đánh Tennis trước sân gần nhà hàng Bungalow— Tối lại đốt pháo bông tại rạch Cánhthor. Cuộc này xem lấy làm ngoạn mục, vì có nhiều cây pháo đốt liên tủa ra nhiều màu đẹp dễ và cách làm thật là tinh xảo. Đáng khen!

Tại làng Tân-lược (Cần-thơ) ngày 11
 Juillet tên Phan-văn-Tuổi 31 tuổi bị
 tên Hòa là anh em trong họ chém
 trên đầu huyết lưu-mãng địa. Tên Tuổi
 khai rằng: tên Hòa cổ oán nó nghi
 rằng nó « y với bà nội nó mà không
 nhà vườn đất cho tên Hòa. Cho được
 nửa hờn, nên nó tình chém tên Tuổi
 dao chơi cho biết mặt bà con.....

Than ôi !
 Cốt nhục chém nhau cũng bởi vì....
 Tranh dành vườn dẫu quai ra si
 Dẫu vườn dầu hết mong còn lại
 Cốt nhục mất lia dễ gặp gì.....
 Tô-Quỳnh ngôn hậu

Đền điện

Nước đá

ĐỀN BIỂN.—

Kính lời cho quý vị động tường:

Tại hàng tôi có sẵn mấy đèn điện thắp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn; mỗi ngọn sáng 50 bougies, đủ cho mười. Ai muốn mượn đi xa hay gần xin gởi thư thông ngiệp. Khi hồi giá xin nhớ nói đường bao xa, thông thương cách nào, và mượn mấy đêm.

NƯỚC ĐÁ.—

Tại hàng tôi có sẵn một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô; Có hai thứ: Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán lẻ mỗi ki-lô 0\$06—Bán sỉ 0\$05 một chục ki-lô. Nước đá trong, không có bọt và lâu tiêu. Cách làm thật sạch sẽ vì có quan thấy thí nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào cũng được. Xin quý vị chiều cô và giúp đỡ tôi cho mau tàn phát, rất cảm ơn.

Nay kinh

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, Cantho

Kính lời cùng quan khách dặng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ để hiệu là: **HOTEL TRẦN-ĐẤT** (Nghĩa tại khách lâu) môn bài 26, đường kinh lập Delanoue ở gần nhà hát bóng Casino, châu-thành Cần-thơ. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khuôn khoát và đẹp dễ lắm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện để kêu kêu bô; tại nhà ngủ có telephone số 16, liên hệ cho quan khách chuyển vàng với người quen ở xa; có bán cơm lấy, bồi thiết tha và có lễ nghi.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chứ tôi không dám báo chuỗi nhiều lời.

Nay kinh.

HOTEL TRẦN-ĐẤT, CANTON-VILLE

CỦ MỖI NGÀY
lại uống
ỘT VIÊN THUỐC HƯƠ
CỦA ÔNG

Lu'o'ng-y DEHAUT

Thi **CHẮC DẰNG KHỎE MẠNH LUÔN**
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
sai lầm! Bởi vậy là An không tiêu mà mạnh.
Thuốc luôn lấy trị các chứng bệnh.

NHỚ ĐAU, AN KHÔNG TIÊU,
 NANG ĐAU TỬ, CHỒNG MẮT,
 KHÔNG THƯ THƠ!

HÀN TÀI: Nhà ông Lương
DEHAUT, 147, Phố, St-Den
Paris, cũng khắp trong m
mặt nước.

Cairng

BỊ HẠI VỀ XE HƠI

Ngày 2 Juillet 1926 lúc 12 giờ trưa tại vùng cầu Cầu-rang (nếp bên làng Tân-an) có xảy ra một vụ xe hơi cấn một mồi tra nhỏ để dẫn duyến cấn nghe ra như vậy : Hai cái xe hơi chạy qua cầu Cầu-rang, cái trước, cái sau. Khi qua tới đầu cầu bên làng Tân-an, xảy gặp : đưa nhỏ trật chừng 14, 15 phút— Xe chạy trước (xe đưa hành khách) bộp cấn quành xe hơi xuống dốc mang-cá cầu, 2 đưa ở trên vó lết làng khỏi rồi— trong thế chúng nó tưởng có một cái xe hơi đó chạy qua tới thì trời, nên tưởng nhờ Nguyễn-can-Dược 14 tuổi xúm ra giữa đường mà đi — để dấu có một cái xe sau của ông Valéry ở Sóc-trang, liền liền theo lộn lên Chầu-offer tranh không kịp nhả cái nhảm tên Được bẻ đầu. Ông Valéry lập tức chở nó lên xe đem ra nhà-thương Cũn-ho cho quan thầy tư cấp— Tên Được bị bẻ vó hết tinh thần sự nằm mê-mang, xem thế nguy cho tánh mạng nó lắm. Tên Chầu-offer bị đâm— Có hơi lết ăn-lết xu cấn.

Xe hơi! xe hơi! Chàng ngay nào
 nhà chàng có sự rủi-ro xảy ra: dùng
 nhau, rấn vỏ lề dăng, xấn vỏ gốc
 ch, càng người ta, nhảy xuống sông
 ... các báo thường đem tin; thế
 là mấy anh Chauffeur có ý gì nao
 lòng dân!

Fondée en 1918

THUẬN-THANH

BOUTIER - CHAPELIER

7, Rue des Calées - Hanoi

Kính cùg Quý-vị đợc r, liêm tời đợc giầy lầy, ta và làm món
nhiều kiểu đẹp, giá hạ, xin chừ tời chiểu cõ. Bán sĩ giá
thực r.

Chủ-tiêm NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Sách mới lại

Kim van)Kiểu giải nghĩa mỗi cuốn 0 3
Nhị độ Mai 0.40
Gia phả 0.40
Một nắng nhà trò 0.50
Và Saigon 0.10
Về máy bay 0.1
Cung oán 0.11

Kim-Vân Kiều, Cung-Oán, Kim-Lạc
kỹ-duyên là những sách rất có tiếng xưa
nay, văn-chương tuyệt-bát, tình tứ
thâm trầm, tác giả là những tay trư-
đanh trong vảo giới nước ta. Những
người ham đọc sách nên mua mà xem
Ấy là những sách vừa nểch về đường
văn-chương vừa có ích về đường đợc
đờ.

Al mua mua xin gởi thư đến cho:
"AN-QUAN AN-HA CANTHO"

Cuộc đánh số Panama

Đóng trước 20 quang có phước trúng được

500000 quang

Al muốn thử số may, không biết chừng mình đợc trở nên giàu có liền
là mình đánh số Panama, mình mua mandat đóng lán đến 20 quang, sau n 8
tháng đợc 30 quang, đợc trong 10 tháng thì lất đợc. Khi mình đóng 20 quang đợc th
Công-ty sẽ gởi cho mình một cái số để mình đợc làm chủ, đợc tới kỳ
xổ số mình dò coi hũa may trúng mà lãnh tiền. Số Panama chẳng trước thì sau th
nào cũng phải trúng từ 300.000 quang, 250.000—100.000—10.000—5 000—
2.000—1.000—chốt hết là 400 quang.

Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 16 Aout, 15 Novembre. Mỗi lán
xổ rồi, công-ty sẽ gởi đến cho mình một cái bản kê những số đã ra cho n) b dò
số của mình.

Cả thấy cho trúng 200 triệu quang.

Al muốn thử số may làm giàu trong nháy mắt thì mua mandat 20 quang
đóng cho BANQUE DE CREDIT COLONIAL, RUE PAPERE, MARSEILLE.
(FRANCE), còn sau sẽ đợc 10 tháng mỗi tháng 30 quang nữa. Trời nọ lại có
biết chừng đâu, nên làm thử lán!

CHAMPAGNE IRROY

Là thứ Champagne ngon vô song

Có bán lẻ tại TRUNG-CHAU LŨ-QUAN
18 Boulevard. Delanoue. — CANTHO

Mỗi ve 3\$00

Vì nào muốn mua nguyên thùng xin viết thư
cho Mr ĐO-VAN-Y Cantho mà thương nghị.

yếu đuối
vãng vọt

GAY MŌN

Thuốc SIROP de
DESCHIENS

Làm cho bụng táo bón men, ấy là một vị thuốc của các Lưỡng-vi trư bình.
Thuốc này hiệu lực rất mạnh và các thuốc có tính acid. Các nhà thuốc tại thành Paris đã đợc mĩ
Tân giám tại Paris: DESCHIENS, 5 đường Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

"Le Livre de la Terre"

Ấy là tên một quyển sách mới xuất bản tại An-Hà An-quan Cánhthơ. Tác giả
là ông Le Nestour đợc điều ở Rachgiá. Ông Le Nestour qua Namkỳ ta trót 50
năm nay, trước làm quan sau ăn sĩ qui diển về lập nghiệp tại Hòn Trè thuộc
linh Rachgiá.

Trong sách này ông bàn về cách trồng cây, trồng bông lập vườn cách nuôi
các loài súc vật, cách làm nhà cửa. Ông bàn đến vấn đề nào cũng rõ ràng lán
thiệt là một người rất trư trải, rất kinh-lịch. Đọc sách ông ai ai cũng có thể
học thêm nhiều việc có ích, mà nhất là mấy nhà nông gia Annam ta lại càng n
đợc sinh nấy.

Đất Vn-kỳ ta là đất phì địa, thế mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết
rồng tre giống cây trái nào, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thu hoạch lợi cho
nhiều cũng như bên nước Pháp vậy. Ông Le Nestour trót rằm mươi năm ở
cứ đây chỉ này lập v vườn, nướ nuôi súc vật mà làm giàu to. Ta nên đọc sách
ông cho biết cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách này

Có trư bán tại An-Hà An-quan Cánhthơ

Cách Vệ sanh

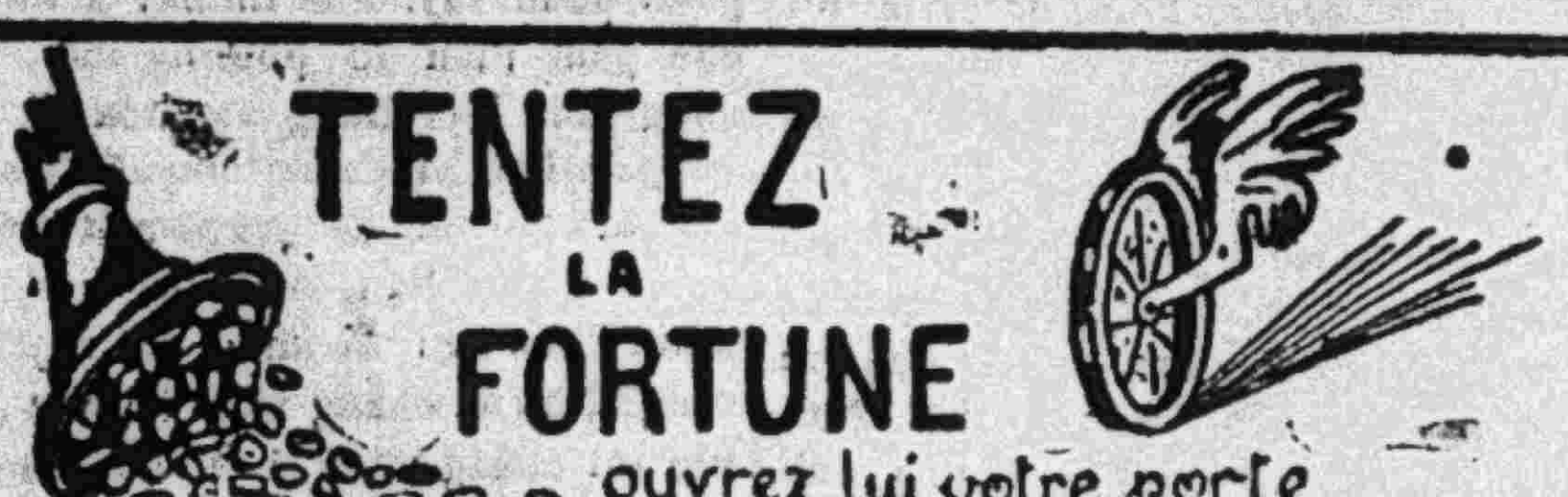
của đàn bà

và chứng đau lưng

Người đàn-bà, lúc kinh nguyệt không
đều thường có nước đả vàng, mỗi m
hồi hộp, hay raug, hli-hoạt xương cõ
nhứt đần, nhứt là buổi sớm mai khi
thức dậy; có người sau khi sanh thay
hay đả-dượi, vệp-bỏ, sưng mĩ dưới con
mắt và hai cái ống chơn lại khi có
tuổi tác thì hay ho, xót-xa nóng-nảy
chống mĩ, nặng trĩ 2 ống chơn. Những
người đần bà có mấy chứng đó thì
phải cấp trị bộ phận 2 trái cật thì hết
đợc. Bớt cữ lớn tuổi, nhỏ tuổi b
đau lưng và đau mĩ chớng đó là bởi
nước tiểu của mình không đợc linh
bảo vì 2 trái cật yếu và không đợc
mạnh giỏi.

Có thứ thuốc hoàn kên là PILULE-
FOSTER trị mấy chứng đó rất thần hiệu
nhứt mĩ, đau lưng, sưng mĩ, sưng
mắt có v.v, đều trị đợc hết.

Thuốc này bán ở: Spécialit
Foster, 25 rue St-Ferdinand, Paris 47.
Có bán trong các nhà trư thuốc tây

Danh số Panama đợc làm giàu

Đóng 15 quang trước, có phước trúng được

500.000 quang

Mua mandat gởi trước 15 quang, sau gởi mỗi tháng 20 quang trong 16
tháng thì đủ. Khi Công-ty số Panama đợc 15 quang trước thì sẽ gởi cho mình
một cái số để cho mình làm chủ, đợc tới kỳ xổ số mình dò coi số mình có
trúng không! Số Panama chẳng trước thì sau thế nào cũng trúng từ 500.000
đến 1.000 còn nhỏ hơn hết là 400 quang.

Này là một cuộc may mắn, nên làm thử lán!

Cả thấy cho trúng 200 triệu quang. — Mỗi năm xổ ra lán 4 kỳ: 15 Février,
15 Mai, 16 Aout và 15 Novembre. Mỗi lán xổ rồi, công-ty gởi cho mình một cá
bản kê các số đã ra, đợc mình dò số mình.

Al muốn thử số may, có khi gặp vận may trời nỏ phước biể đàu
hãy mua mandat gởi trước 15 quang cho nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere 8, Marseille (France)
còn sau đóng 16 tháng, mỗi tháng 20 quang, thì mình đợc làm chủ vì h viếng
cái số của mình mà chờ ngày trúng lán tiền.

BISCUITS QUOC-NU

Bánh này là của thợ Annam ta làm ra, ăn ngon, mỗi thêm tho, để lán
đợc, không kém gì bánh tây, mà giá rẻ hơn nhiều. Mỗi hộp chỉ có 035.
Xin quý vị mua thử thì biết bánh này làm rất tinh khiết và ngon. Mua
hàng Quốc-Nữ tức là giúp cho người đợc-bang mau tiến phát rong đường
cộng-nghị.

Có trư bán tại

TRUNG-CHAU LŨ-QUAN CANTHO
và AN-HA AN-QUAN CANTHO

Một tập lịch sử

rất có giá trị của nước Chiêm-thành

Thời lấy địa-dã nước ta mà xem, một
bộ-phận ở giữa, phía bắc giáp núi
Hành-sơn, phía nam gần cửa sông
Cửu-long, ngồn đằm non sông, về ra
có hơn một trăm năm, nhưng dân ta
từ xưa đến ở trong miền đất ấy đã có
mười mấy đời, như An trạch miền đất
ấy mà nói giống ta đợc lầy lầy thêm
lần, đã có mười mấy đời, thế thì lịch-
sử nước ấy phải nên biết lán. Nước ấy
đợc nước hồi đời nào, mất nước vì
cớ lán sao, thời-kỳ nào là vô-vang,
cảnh-tượng gì là bi-thảm, tất cũng có
nhiều chỗ người nước ta nghe mà
hén-bỏ, hay là biết mà kinh sợ, có khi
lịch mà hát to lán, có khi buồn mà

lương lệ xươg, hén-nhiên cảnh-tượng
về việc tang-lương đã khiến cho dân
ta lấy đó làm gương, mà lán-ngộ đợc
một cách xa xa vô cùng vậy.

Có sao lấy lịch-sử nước Chiêm-thành
mà hỏi người nước ta, thì ai cũng m
màng như ở trong giấc mộng không
hiết đàu đười vì cớ, thế có lạ không? —
Không, chẳng có gì lạ cả. Kỳ-giá xin
kể mấy nguyên-nhân lán sao mà không
biết lịch-sử Chiêm-thành như sau này:
1° Chiêm-thành tuy ở gần nước ta,
mà về đường tiến-hóa, thì theo vào hũa
Ấn-độ, sách vở chỉ-nghĩa, cũng với
nước ta khác nhau, mà người nước ta
không ai học đợc, cho nên không
phương pháp gì mà biết đợc.

2° Từ khi Chiêm-thành đã mất nước
rồi, nói-giống Chiêm-thành đợc đi lán
ở mọi nơi, ít có cũng người nước ta
giáo-lễ, cho nên phong-tục tập quán,
hiến chương chế-độ của một nước ấy,
không nhớ đàu mà biết đợc.

Vì hai nguyên-nhân ấy lán cho người
nước ta mất-mĩ. mĩ-mĩ, mà một đoạn
lịch-sử quý-báu của Chiêm-thành, phải

bỏ qua mà không thể nào biết đến đợc.

Ồ, nghĩ cũng tiếc thật, chúng ta sinh-
tự ở trong cõi đất đã có lịch-sử, có cõ-
tiết, mà không biết cõi gổ lịch-sử với
cõ-tiết thế nào, không phải là một việc
xấu hổ cho các nhà văn-hoạ nước ta sao?
Chúng ta thử đi du-lịch trong một
cõi đất Trung-kỳ, xem các di-tích
Chiêm-thành, bia lớn bình-thang, tháp
cao bát-ngát, lán non Mỹ-sơn mà trông
thành Quách cõ, cõ rậm cao xanh, vào
Nhà-trang mà xem cõng điện xưa, tường
xiêu sũc đõ, quang-ảnh thâm-đạm ấy,
đã khiến chũt tình điểu cõ với lán
lòng hiết kỳ của chúng ta, ớn-áo qua
lại bên tai trước mắt ta, lán cho ta
phải nghiên cứu cho biết hết một đoạn
lịch-sử ấy, thì lòng ta mới yên dũ đợc.

Kỳ-giá đã từng thấy qua cõ tiết
Chiêm-thành, và lại đợc xem qua
những sách chép về việc nước Chiêm-
thành ở trong một nhà đồ thư-quan lớn
nhất trong xứ Á-đông tại trường Bắc-
cõ mới kháo ra một tập lịch-sử này, tuy
chưa tường-lộn nhưng chớng cũng rõ
đợc đại-khải niệu p.

Chiêm-thành học gọi Chiêm-bất-lan
là Tàn lấy chữ Hán mà dịch tiếng Chiêm-
Thành. Lại hoặc gọi là Champa là do
chữ Phạm ra, vì hồi nước Chiêm-thành
đương-thịch, chữ Phạm thịnh hành lán.

Thuộc về đời xưa, người nước Tàu
gọi miền đất ấy là Hồ-tôn nhà Tần đợc
lăm huyện Lâm-ấp, nhà Hán lại đổi lán
Tượng-Lâm, đến năm 137, lán năm thứ
hai niên hiệu Vĩnh-Hoà von Thuận-đ
nhà Hán có người tên là Âu-liên, con
của một người lán công-tào huyện
Tượng-Lâm. Nhân dịp nhà Hán nguy,
hén cõi binh lán, đánh giết quan huyện-
liên, tự lập lán vua, hiệu nước là
Lâm-ấp.

Thời kỳ ấy chính là thời kỳ nước ta
đương thuộc về quyền cai-lệ nhà Hán,
các chữ Thứ-sĩ, Thái-thủ, huyện-liên,
đều người Tàu sũ, người Tàu nghĩ lán
ky hũa sai quan Thứ-sĩ Chân Giao.
«Lúc ấy, Tàu đặt tên nước ta là Giao-
châu» là Phan-Điền đem lịch Châu-Giao
với lán Quân Cửu-thần hơn 9 vạn
người đến cứu, quân lán sự đi đợc

nơi xa gần-khõ, cõi lán lán phân,
Phân-Điền bèn phải lui binh về.
(Còn nữa)

Thời sự

Cánhthơ

BAN HÀNG CÁ ĐANH NHAY.

Sớm mai 14 Juillet, lúc 8 g ở tại chợ
cá Cánhthơ có xảy ra một đám đánh
nhau đõ máu. Cõ lịch thù hận với nhau
lăm sao không rõ đợc, mà 2 lớp bèn
hũa cõ xáp chiến đấ hũa rất đõ đợc.
Nào tay, nào cõ, nào đõ, quơ đõp,
đánh chếm, kể lán tuấn ạp vào bũ,
đợc đõ bũ đi lán bũ. Rồi cuộc
một đõng là Nguyễn-thị-Thoát, Thị Hai
và tên Giáo đõu bị vĩt lán, nhứt là tên
Giáo xem đõng như bị chếm nơi đõu,
nào có máu rơi nhiều. Còn đõng kia:
Thị Khanh và Thị Cui đõu bị vĩt, nhưng
thế xem chớng cõ chi là nặng.

Thường vì Bận đợc tương tri, ngư
đõng đõ lĩ — ai không chịu nhĩn ai cũ
hũa thũa nhau cho thường chũ vậy,
thì các đõng Trạng-sũ không khết
Gİ-TRAO

L'Impression